

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Tietoiseksi EU-tuista

Täydentävät ehdot lampailla ja vuohilla 26.4.2018

Milla Alanco-Ollqvist
erityisasiantuntija lammas ja vuohitilat
ProAgria Etelä-Pohjanmaa,
Keski-Pohjanmaa, Keski-Suomi
ja Pohjanmaa

ProAgria Keskuksen ja ProAgria Keskuksen Liiton
johtamisjärjestelmällä on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Täydentävät ehdot muodostuvat hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista sekä lakisääteisistä hoitovaatimuksista. Lakisääteiset hoitovaatimukset pohjautuvat jo ennestään viljelijöitä sitovaan lainsäädäntöön.

Täydentävien ehtojen tavoitteena on muun muassa

- taata turvallisilla tuotantomenetelmillä tuotettujen elintarvikkeiden korkea laatu
- varmistaa viljelyn pellon hoito hyvän maatalouskäytännön mukaisesti
- varmistaa että tuotannon ulkopuolelle jäävät pellot pysyvät viljelyn ja ympäristön kannalta hyvässä kunnossa
- edistää eläinten hyvinvointia.

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

www.mavi.fi -> oppaat ja lomakkeet

Hakuopas 2018
Luonnonmukaisen tuotannon
korvauksen sitomusehdot
Maatalouden investointituet
Maataloustuotannon
kirjaamisvaatimukset
Tukioikeuksien haku
kansallisesta varannosta
Täydentävien ehtojen oppaat
Valvonnan oppaat ja ohjeet

Täydentävien ehtojen oppaat

- 📄 Täydentävien ehtojen opas 2018
 - Tulostettava opas
- 📄 Täydentävien ehtojen muistilista 2018
- 📄 Täydentävien ehtojen opas 2018, taulukot

Tuet, joiden vaatimuksena on täydentävien ehtojen noudattaminen

- Perustuki
- Viherryttämistuki
- Nuoren viljelijän tuki
- Peltokasvipalkkio
- Lammas- ja vuohipalkkiot
- Lypsylehmäpalkkio
- Nautapalkkio
- Ympäristökorvaus (ympäristösitoumus ja ympäristösopimukset)
- Luonnonmukaisen tuotannon korvaus
- Luonnonhaittakorvaus
- Eläinten hyvinvointikorvaus
- Pohjoiset hehtaarituet

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Kansanterveyteen sekä eläinten ja kasvien terveyteen liittyvät lakisääteiset hoitovaatimukset

- Kasvinsuojeluaineiden käyttö
- Eläinten ruokinnassa kielletyt tuotteet
- Eläin- ja kasvintuotantotilojen elintarvike- ja rehuhygieniä, tuotantoeläimiltä kielletyt aineet, kasvinsuojeluaine- ja eläinlääkejäämät elintarvikkeissa
- Eläinten merkintä ja rekisteröinti
- Sisämarkkinakauppaa ja tuontia koskevat ehdot; TSE-tauti

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Merkintä ja Rekisteröinti

- Lampaan tai vuohen pitäjän on rekisteröidyttävä eläintenpitäjärekisteriin. Rekisteröityminen tehdään ennen eläinten pidon aloittamista oman kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle.
- Lampaat ja vuohet on merkittävä Eviran hyväksymillä korvamerkeillä. Merkit on kiinnitettävä ennen **eläinten siirtoa** syntymäpitopaikasta, mutta **kuitenkin viimeistään 6 kuukauden ikäisenä**. Eläintenpitäjä on vastuussa eläintensä asianmukaisesta merkitsemisestä.
- Merkitsemätöntä tai puutteellisesti merkittyä eläintä ei saa luovuttaa tai siirtää pitopaikasta, vastaanottaa uuteen pitopaikkaan tai ottaa kuljetettavaksi tai teurastettavaksi. **Siirrot ja poistot on ilmoitettava 7 päivän sisällä** Eviran rekisteriin.

Merkintä ja rekisteröinti

- Eläinten omistajan on pidettävä luetteloa eläimistä. Muutokset tiedoissa merkittävä 3 päivän sisällä luetteloon (sähköinen tai paperi).
- Korvausmerkit tilattava pudonneiden tilalle
- Vapaita merkkejä syntyville eläimille
- Pitopaikka tunnukset kunnasta -esimerkiksi siirrot kesälaitumille

Tarkat ohjeet lampaiden ja vuohien merkitsemisestä ja rekisteröinnistä löydät Eviran nettisivuilta oppaasta:

Lampaiden ja vuohien merkitsemis- ja rekisteröintiohje

https://www.evira.fi/globalassets/elaimet/elainsuojelu-ja-elainten-pito/merkitseminen-ja-rekisterointi/lammasohje2014_fi.pdf

Lampaiden merkit

Elektroninen merkki DT 10 U (oikealla) ja vastakappale ST2 U

Duflex FT ja Duflex FT E-merkki ovat ulkonäöltään identtiset.

Inhimillinen erehdys

- Voidaan soveltaa pieniin rikkeisiin, naudat, lampaat, vuohet
 - Joita ei voi korjata
 - Jotka ovat laadultaan, vakavuudeltaan ja kestoaltaan vähäisiä

- Ainut käyttökohde on rekisteri-ilmoitukset

Vain yksi myöhässä tehty ilmoitus -> ei viivepäivien enimmäismäärää

Jos useampia kuin yksi -> inhim. erehdyksen soveltaminen mahdollista jos yksilöilmoituksia korkeintaan 7 kpl ja 7% ja ilmoitukset myöhässä korkeintaan 7 päivää inhimillisistä syistä johtuen

Soveltaminen mahdollista jos valvontahetkellä tilalla ei ole havaittavissa eläintenpitoon liittyviä vakavia puutteita

Taulukko 4. Vuohia ryhmässä pidettäessä pitopaikan lattiapinta-alan, ruokintahäkin pinta-alaa lukuun ottamatta, vähimmäiskoko vuohta kohden.

Ikäluokka	Täytepohja (m ² /eläin)	Ritilälattia (m ² /eläin)	Rakolattia (m ² /eläin)
Kili	0,25	0,25	-
Nuorvuohi	0,5	0,5	0,5
Vuohi	1,20	1,0	1,0

Ruokintapöydät

20 cm/ kili

33 cm /nuorvuohi (alle 12kk)

40 cm / aikuinen vuohi

45 cm / tiine kuttu

Jos ei ole vapaasti tarjolla
(sovelletaan lampaiden 17 cm jos on
vapaasti)

Minimi vaatimukset eläinten pidolle

Taulukko 3. Lompaita ryhmässä pidettäessä pitopaikan lattia-alan, ruokintahäkin pinta-alaa lukuun ottamatta, vähimmäiskoko lammasta kohden.

	Lampaiden keskimääräinen paino/eläin (kg)	Täytepohjalattia (m ² /eläin)	Ritilälattia (m ² /eläin)	Rakolattia (m ² /eläin)
Karitsa	Alle 15	0,25	0,25	-
Karitsa	30	0,50	0,50	-
Karitsa	Yli 30	0,75	0,75	-
Lammas	55	1,0	0,8	0,8
Lammas	75	1,4	1,0	1,0
Tiine uuhi	55	1,3	1,1	1,1
Tiine uuhi	75	1,7	1,3	1,3

Heinähäkit/ruokintapöydät

- hyvä ruokintahäkki estää rehun hävikkiä ja villan likaantumista
- 35 cm suorahäkki, 20 cm ympyrän muotoinen
- vapaassa ruokinnassa 17 cm
- Tiineyden lopulla 45 cm/uuhi

VESI

Lampaat 1 astia/ 30 lammasta

Vuohet 1 astia / 15 vuolta

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Rehut

- Rehujen turvallisuudesta vastaavat rehualan toimijat, mukaan lukien viljelijät. <https://www.evira.fi/elaimet/rehut/rehualan-toiminta/viljelijat-ja-kotielaintuottajat/rehualan-alkutuotannon-toimijat/>
- Rehujen jäljitettävyyden takia koko rehuketjun alkutuotannosta kaupan portaaseen asti on **rekisteröidyttävä rehualan toimijoiksi** ja rehuista on pidettävä kirjaa. Suomessa rehua tuottavan, sekoittavan, valmistavan tai elintarviketuotantoeläimiä ruokkivan viljelijän on rekisteröidyttävä rehualan toimijaksi Eviraan lomakkeella F. (2006-2009 tukihaun yhteydessä).
- Rehualan alkutuotannon toimijaksi rekisteröityminen ja muutokset rekisteriin ovat maksuttomia.
- Rehuille asetettavat vaatimukset koskevat kasvien viljelyä ja sadonkorjuuta rehuksi, rehun sekoitusta ja valmistusta omaan käyttöön, myyntiin sekä vastikkeettomaan luovutukseen. Lisäksi vaatimukset koskevat elintarviketuotantoeläinten²⁾ ruokintaa kotoisilla ja teollisilla rehuilla.
- Eri eläinlajit huomioitava ruokinnassa merkintä ja ruokintavälineet

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

- Evira: Rehualan alkutuotannon toimijaksi rekisteröityminen (T=tuottaja, K=käyttäjä, S=sekoittaja, V=valmistaja) -> lomake F
-> rehun myyjä/luovuttaja oltava rekisteröitynyt
- Mitä tarkoitetaan rehulla?
 - kaikki suun kautta menevä tuote/aine, mukaan lukien mm. täydennysrehut, lisäaineet kuten säilörehun säilöntäaine
 - koskee/eläinryhmät: karitsat, aikuiset uuhet, pässit
- Rehuvarastotunnisteen muoto vapaa
 - numerointi?
 - säilytyspaikat yksilöitävissä

Rehujen käsittely, kuljetus ja varastointi tilalla

- Tuotannon kaikissa vaiheissa on huolehdittava siitä, että rehut suojataan mahdollisilta saastumista ja pilaantumista aiheuttavilta tekijöiltä. Rehut eivät saa sisältää kiellettyjä aineita.
- Maaperä ja vesi –mikrobiologiset taudinaiheuttajat
- Lannoite ja kasvinsuojelu jäämät
- Jätteiden käsittely
- Tuhoeläinten torjunta – rotat yms.
- Lintujen ulosteet

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

- Rehunäytteiden tulokset huomioitava
- Varmistettava että eläimet saavat niille tarkoitettua rehua
- Ruokintaan ja rehujen käsittelyyn käytettävät laitteet ja välineet puhdistettava ja tarpeen mukaan desinfioitava
- Juottolaitteet puhdistettava säännöllisesti
- Jätteiden oikeanlainen käsittely ja hävittäminen

- Ennen rehun korjuuta ja laidunnus noudatettava varoaikoja–kasvinsuojelu, lannanlevitys, eläinperäiset lannoitteet (21 vrk)

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

- Puhdistus- ja desinfiointikemikaaleja tulee käyttää ja varastoida käyttöohjeiden mukaan.
- Niiden sekä vaarallisten aineiden, kylvösiemenen ja jätteiden käsittelyn ja varastoinnin on tapahduttava rehuista ja eläinten pitopaikoista erillään. Eri eläinryhmille ja -lajeille tarkoitetut rehut, mukaan lukien lääkerehut, on varastoitava siten, että estetään niiden joutuminen sellaiselle eläimelle, jolle niitä ei ole tarkoitettu.
- Eläinten ruokinnasta vastaavalla henkilöllä on oltava tehtävässään tarvittavat taidot ja tiedot.

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Elintarviketuotantoeläimiä ei saa ruokkia eläinvalkuaisella eikä sitä sisältävillä rehuilla. Syynä kieltoon on nautojen BSE -taudin (hullun lehmän taudin) leviämisen ehkäisy.

Ternimaitoa on mahdollista hankkia toiselta tilalta.

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Eläimet tulee pitää puhtaina

hieman likainen

likainen

puhdas

Polvet, mahanalusta ja takajalat

erittäin likainen

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Alkutuotannon toimijan kirjanpito

Alkutuotannon toimijan on pidettävä kirjaa seuraavista tiedoista ja säilytettävä kirjanpitoa vähintään viisi vuotta:

- eläimille syötetyn rehun luonne ja alkuperä,
- eläinlääkkeet tai muut eläimille annetut hoidot, hoitojen päivämäärät ja varoajat (myös kuolleet eläimet)
- sellaisten tautien esiintyvyys, jotka voivat vaikuttaa eläinperäisten tuotteiden turvallisuuteen,
- eläimistä otettujen näytteiden tai muiden diagnostisiin tarkoituksiin otettujen näytteiden, joilla on merkitystä ihmisten terveyden kannalta, analyysien tulokset ja
- kaikki asiaankuuluvat selvitykset eläinten tai eläinperäisten tuotteiden tarkastuksista.

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Rehukirjanpito

REHUKIRJANPITO
Tilan rehutoimitukset, tuotanto ja käyttö

1 (1)

Lomakemalli

Vuosi:	Vijelijän / kotieläintuottajan nimi:
--------	--------------------------------------

Rehualan alkutuotannon toimijan tulee pitää kirjaa seuraavista rehujen tiedoista:

A. Rehuhankinnat tilalle¹⁾ (esim. Tipurehu CC, Rehutehdas X Pori, sillo 4, 15 tonnia, 1.3.2016, broilient, 2.4.2016)

Rivi	Rehun/tuotteen nimi	Myyjän/toimitajan nimi ja osoite	Rehuvaston tunnist ⁴⁾	Rehun määrä	Toimituspäivä	Eläinryhmä ²⁾	Rehun käytön lopettamisaika ³⁾
1							
2							
3							
4							
5							

B. Rehuluovutukset tilalta (esim. vehnä, Maatalousyhtymä OyAb Huittinen, 12 tonnia, 7.4.2016)

Rivi	Rehun/tuotteen nimi	Rehun ostajan nimi ja osoite	Rehun määrä	Toimituspäivä
1				
2				
3				
4				
5				

C. Tilalla itse tuotettu rehu⁵⁾ (esim. säilörehu, lohko Pihamaa, 20 pyöröpaalia, lihanaudat, -)

Rivi	Rehun/tuotteen nimi	Rehuvaston tunnist ⁴⁾	Rehun määrä	Eläinryhmä ²⁾	Rehun käytön lopettamisaika ³⁾
1					
2					
3					
4					
5					

¹⁾ Rehuhankinnoilla tarkoitetaan esimerkiksi täysrehujen, täydennysrehujen, rehun lisäaineiden ja esiseosten sekä rehuaineiden hankintaa tilalle

²⁾ Eläinryhmällä tarkoitetaan esimerkiksi vasikoita, lypsylehmiä, porsaita ja emakoita

³⁾ Rehun käytön lopettamisaika ilmoitetaan, jos käyttöön liittyy varo aika rehun sisältämän lisäaineen tai lääkkeen takia

⁴⁾ Rehun varastopaikka, esimerkiksi laakasilo 2

⁵⁾ Tilalla itse tuotetulla rehulla tarkoitetaan esimerkiksi heinää, tilaseosta tai vijää

Rehujen lisäksi rehulainsäädäntö edellyttää kirjanpitoa biosidien ja kasvinsuojeluaineiden käytöstä sekä rehuista otettujen näytteiden tutkimustuloksista.

Evira 120407

(209250)

04/2016

ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Rehukirjanpito jatkuu

- Miten
 - rahtikirjat/kuormakirjat
 - tuoteselosteet
 - verokirjanpito
 - Eviran lomake
 - oma kirjanpito

- tilalla itse tuotettu rehu
esim. lohkokirjanpito

Rehuilla alv on 14%, lääkkeillä 10%.

Alkuperätilalta teurastamoon toimitettavat tiedot (ketjuinformaatiolomake)

Ketjuinformaatiolomakkeen lisäksi tulee täyttää ostoilmoitus/teuraslista, josta ilmenee eläinten yksityiskohtaiset tiedot.

Viitenumero (teurastamo täyttää) _____

Asiakkaan nimi:	
Tilatunnus:	
Eläinten lukumäärä / laji	☐ Lammas ☐ Vuohi ☐ Kani ☐ Nauta ☐ Riista
Elintarvike-turvallisuus	Lihan turvallisuuden mahdollisesti vaikuttavien tautien esiintyminen alkuperätilalla viimeisen 12 kk aikana: ☐ Ei ilmoitettavia tietoja Tauti: _____
Terveys	Alkuperätilan tai alueen eläinten terveystilanne: ☐ Ei ilmoitettavia tietoja Voimassa olevat eläintautilain nojalla annetut rajoitukset: _____ Muut seikat, jotka voivat vaikuttaa haitallisesti lähetettävistä eläimistä saatavien elintarvikkeiden turvallisuuteen: _____ _____
Eläimen terveys	☐ Ei ilmoitettavia tietoja ☐ ORF ☐ Listeria ☐ Salmonella ☐ Maedi-visna ☐ Scrapie ☐ Ehec Muut alkuperätilalla havaitut poikkeamat lähetettävän eläimen terveydessä ja kunnossa tietojen toimittamisen ajankohtana: _____ _____

Varoajat / lääke / rehu	Lähetettävälle eläimelle annettu varoajallinen lääke / rehu viimeisen 3 kk aikana: ☐ Ei ilmoitettavia tietoja Lääke/Rehu/valmistaja nimi: _____ Varo aika/Käytön lopettamispäivämäärä: _____
Taudinaiheuttajat	Taudinaiheuttajien toteamiseksi viimeisen 3 kk aikana otetut näytteet silloin, kun löydökset voivat vaikuttaa eläimistä saatavien elintarvikkeiden turvallisuuteen ☐ Ei ilmoitettavia tietoja Taudinaiheuttaja / tutkimustulos : _____
Vierasainevalvonta	Kansallisen vierasainevalvontaohjelman mukaisissa tutkimuksissa todetut vierasaineet ☐ Ei ilmoitettavia tietoja Vierasaine: _____
Lihantarkastuslöydökset	Alkuperätilan samassa eläinlajissa todetut lihan tarkastuslöydökset, jotka ovat johtaneet ruhon /osaruhon hylkäämiseen teurasterissä: ☐ Ei ilmoitettavia tietoja Löydökset: _____ _____ _____
Tuotantoa koskevat tiedot	Alkuperätilan tuotantoa koskevat tiedot, joista voi ilmetä taudin esiintyminen viimeisen 3 kk aikana: ☐ Ei ilmoitettavia tietoja Tuotantoa koskeva tieto: _____
Eläinlääkäri	Alkuperätilalla yleensä käytettävän eläinlääkärin nimi / yhteystiedot: Nimi: _____ Puhelin: _____
Lisätiedot	☐ Lisätietoja liitteenä: _____ Liitteiden lukumäärä: _____
pvm /asiakkaan allekirjoitus	
Teurastamon Allekirjoitus	
Eläinlääkärin huomiot	
Antemortem	

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

teuraslista voi olla sähköinen tai paperilla

lähtöpäivä, myyjän nimi, eläinten fi tunnukset, sukupuoli, syntymäpäivä (lähtöpaino)

Teuraat 27.11.2016										
Sukupuoli	EU-tunnus	Tark	Korva	Isälinja	Väri	Rotu	S/E	Syntymäpv	Ikä	kg elopaino
Female	FI000025483196	0	2356	DB	V	TS4	2/2	12.02.2016	289 d	51,5
Male	FI000025578127	1	2675	45	V	SS1	5/5	24.01.2016	308 d	56,5
Male	FI000025578132	3	2680	45	V	SS1	3/2	25.01.2016	307 d	47,5
Female	FI000025577941	6	2740	DB	V	TT1	2/2	03.03.2016	269 d	47,5
Female	FI000025577947	4	2746	UKR	V	TT1	2/2	09.03.2016	263 d	48
Female	FI000025702145	0	2896	6	V	SS1	2/2	21.03.2016	251 d	49,5
Female	FI000025702072	3	2924	DK	V	TSX4	2/2	12.04.2016	229 d	47
Female	FI000025702013	4	2952	UKR	V	TT1	2/1	02.04.2016	239 d	48,5
Female	FI000025702019	2	2958	DK	V	TT1	2/2	09.04.2016	232 d	50
Male	FI000025701840	5	3015	6	V	SS1	4/3	08.03.2016	264 d	52
Male	FI000025701858	6	3033	65	V	SS1	4/2	11.03.2016	261 d	48
Male	FI000025701884	5	3059	45	V	SS1	4/4	24.03.2016	248 d	51
Male	FI000025701900	6	3075	45	V	SS1	4/4	25.03.2016	247 d	50
Male	FI000025701906	4	3081	6	V	SS1	4/4	25.03.2016	247 d	50
Male	FI000025701936	5	3111	6	V	SS1	2/1	21.03.2016	251 d	49,5

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Omavalvonnan kuvaus

Omavalvonnan kuvaus

- Omavalvonnalla tarkoitetaan toimijan omaa valvontajärjestelmää, jolla toimija pyrkii varmistamaan, että elintarvikkeet täyttävät niille asetetut vaatimukset ja alkutuotannon tuotteet ovat turvallisia.
- Alkutuotannon toimijalla on oltava kirjallinen kuvaus omavalvonnastaan. Omavalvonnan kuvaamisella tarkoitetaan tilan toimintatapojen kuvaamista eikä siinä edellytetä säännöllisesti tapahtuvaa tehtyjen toimenpiteiden kirjaamista. Alkutuottaja voi myös noudattaa Eviran arvioimaa toimialakohtaista hyvän käytännön ohjetta (jos sellainen on olemassa), jolloin siltä osin erillistä omavalvonnan kuvausta ei tarvitse laatia.

https://www.ett.fi/sites/default/files/user_files/terveydenhuolto/Lammas-th/Hyv%C3%A4%20tapa%20toimia%20lammasketjussa.pdf

- https://www.proagria.fi/sites/default/.../omavalvontakuvaus_alkutuotanto_lomake.doc

Hyvä tapa toimia lammasketjussa

Omavalvonnan kirjallisessa kuvauksessa on oltava seuraavat asiat:

- tilojen puhtaanapito
- laitteiden, säiliöiden, häkkien ja kuljetusvälineiden puhtaanapito
- eläinten puhtaanapito
- kasveista ja sienistä saatavien, sellaisenaan syötävien, alkutuotannon tuotteiden puhtauden tarkkailu
- rehun ja veden aistivaraisen laadun valvonta
- haittaeläinten torjunta
- jätteiden käsittely
- elintarviketurvallisuuden ja jäljitettävyyden varmistamiseksi tarpeelliset lannoitevalmisteiden, biosidien ja vaarallisten kemikaalien käyttö ja säilytys
- henkilöstön perehdyttäminen elintarvikehygieniaan ja tartuntatautien torjuntaan.

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Eläinlääkkeet ja hoidot

tuotantoeläinten lääkityksestä tulee pitää kirjanpitoa

- eläimen tai eläinryhmän tunnistustiedot;
- lääkityksen antopäivämäärät;
- lääkkeen tai lääkerehun käyttöaihe;
- lääkkeen nimi;
- lääkkeen tai lääkerehun määrä;
- lääkkeelle tai lääkerehulle määrätty varoaika.

Lääkkeen määrällä tarkoitetaan eläimelle annetun lääkkeen määrää esimerkiksi millilitroina tai grammoina. Lääkkeen myyjällä tarkoitetaan lääkkeen antanutta tai myynyttä eläinlääkärinä tai lääkkeen myynyttä apteekkia tai muuta vastaavaa yritystä.

- myös homeopaattiset lääkkeet sekä ennaltaehkäisevät lääkkeet kuten matolääkitys/rokotus ja ilman varoaikaa olevat lääkitykset

- Lääkerehut
- suositeltava käyttää eläimen EU-tunnusta

Miten ja mihin

- kirjallinen selvitys/erillinen vihko, reseptit, sähköisesti

- Lääkkeiden luovutus mahdollista vain tiloille, jotka kirjaavat lääketiedot terveydenhuollon seurantajärjestelmään (lampailla ja vuohilla ei ole)
- Säilytysaika 5 vuotta viimeisestä lääkkeen annosta huolimatta siitä, onko eläin elossa vai ei
- Valvonta kuluttajien turvallisuuden varmistamiseksi
 - vierasainevalvonta tuotantoeläimille: kiellettyjen aineiden käyttö kasvatuksessa
 - elintarvikkeiden lääkejäämät
 - > näytteitä tiloilta, teurastamon elävistä eläimistä ja lihasta sekä maidosta

Tautikirjanpito/elintarviketurvallisuus

- Taudit, jotka vaikuttavat eläimistä ja kasveista saatavien elintarvikkeiden turvallisuuteen
 - mm. salmonella, EHEC (pastöroimaton maito)
- Ketjuinformaatio
 - teurastamon sivut
 - yksityiset teurastamot
- Ostorehujen ostot ETT:n positiivilistalta

Lähde: Maaseutuvirasto

Positiivilista kotieläintilan tukena

Eläinten terveys ETT ry pitää kotieläintilan tuoksi positiivilistaa rehualan yrityksiä, jotka sitoutuvat muun muassa tarkastamaan jokaisen tuomansa tuotantoeiäimille tarkoitetun rehuerän ja rehujen raaka-aineet salmonellan varalta.

Rehunvalmistajat, joilla rehuhygieniasetuksen mukainen laadunvalvontasuunnitelma

• Agrox Oy	A, D
• Alavuden Öljynpuristamo Oy	C
• Aitia Oy/Koskenkorva	C
• A-Rehu Oy	A, B
• Koskenkorva	C, D
• Varkaus	D
• Avena Nordic Grain Oy	A
• Mildola Oy	C
• Biofarm Oy	A, B, D
• Biokasvu Oy	C
• Elixi Oil Oy	A, C
• Oy Feedex Ab	A, D
• Finnami Oy	C
• Hankkija Oy	A, B, C
• Kotka	D
• Seinäjoki	D
• Säkylä	D
• Turku	D
• Isofarmi Oy	D
• Kankaisten Öljykasvit Oy	C
• Kinnusen Mylly Oy	A, D
• Kärki Nutrition Oy (Kärki-Agri)	A, B, D
• Lappajärven rehu osk.	D
• Lapuan Peruna Oy	C
• Liperin Mylly	D
• Nordic Soya Oy	C
• Pohjois-Pielaveden Maatalouspalvelu Oy	D
• Raisioagro Oy	A, B, C
• Kouvola	D
• Raisio	D
• Ylivieska	D
• RehuX Oy	A, B, D
• Satarehu Oy	D

Rehujen ja rehuraaka-aineiden tuojat

• Berner Oy	A
• Feed Imports Oy	B
• Feedline Ltd	A
• Oy Henry Teirs Ltd	A
• HK Scan Finland Oy	A
• Lantmännen Agro Oy	A, B
• Lantmännen ek för/Lantbruk, Holmsundin tehdas (Ruotsi)	E
• Västeråsin tehdas (Ruotsi)	E
• NHK-Keskus Oy	B
• Nutrisuini Suomi Oy	B
• RV Eurotrading AG Oy	A, B
• Oy Teollisuushankinta TH Ab	B
• VetAgro Oy	A, B
• WK Agro Oy	B

Rahtisekoittajat

• AP-Mylly Oy	
• Farmirehu Tapani Korpela	
• Hauhon Myllärit Oy	
• Hilannon Mylly ky	
• Oripään Koneasema Oy	
• Pohjanmaan Rehujauhatus Oy	
• Rehunsekoittamo Terho Mylly Oy	
• Rehupalvelu Kulmanen & Isolaury Oy	
• Samuli Simula Oy	
• Tarvasjoen Rehupojat Oy	
• Tilaviljasekoitus Oskaa Oy	

A = rehuraaka-aineiden tuonti
B = rehuseosten maahantuonti
C = rehuraaka-aineiden valmistus
D = rehuseosten valmistus
E = omavalvontaohjelma, ulkomainen
* = tuontitoiminta satunnaista

Kivennäis- ja vitamiinivalmisteiden tuonti ja valmistus sekä rehuraaka-aineiden ja rehuseosten jälleenmyynti eivät kuulu positiivilista-toiminnan piiriin, mikäli niiden ei katsota aiheuttavan salmonellariskiä.
Lisätietoja puh. (06) 412 6999

Biosidit

- Hyödynnä omavalvontasuunnitelmaa
- Päivittäin käytettävistä biosideistä ei vaadita päiväkohtaista käyttömäärää ja ajankohdan kirjaamista esim. vedinkastot
- Tuhoeläinmyrkkujen käyttökirjanpito

Esimerkkejä

BIOSIDI KÄYTTÖKIRJANPITO (DESINFOINTIAINEET, JYRSUÄMYRKYT, HYÖNTEIS- JA PUNKKIMYRKYT)

Pakollinen tieto keltaisella

Kirjanpito oltava, jos biosidia käytetään rehuvarastoissa tai ruokinta-astioiden ja rehujen kuljetus-, siirto- tai punnitusvälineiden käsittelyssä.

NIMI	OSTOPVM	OSTOMÄÄRÄ	KÄYTTÖMÄÄRÄ	KÄYTTÖPVM:T/AIKAVÄLI	KÄYTTÖTARKOITUS
Neporex	02.05.2015	5 kg	250g/10m ²	02.05.2015	kärpästorjunta olkikarsinoissa
				10.05.2015	kärpästorjunta olkikarsinoissa
				20.06.2015	kärpästorjunta olkikarsinoissa
				22.06.2015	kärpästorjunta olkikarsinoissa
				15.07.2015	kärpästorjunta olkikarsinoissa
Agita	10.05.2015	1 kg	400g/320ml vettä	10.07.2015	ikkunoiden reunat, johon eläimet eivät yllä
			400g/320ml vettä	21.08.2015	ikkunoiden reunat, johon eläimet eivät yllä
Virkon S	01.06.2015	10 kg	100g/10l vettä	1.6.15 - 3.6.15	navetan vuosipuhdistus, karsinat
	20.07.2015	10 kg	100g/10l vettä	2 x viikossa, ma ja pe	juoma-altaat ja kupit
					kumisaappaiden pesu
Rotanmyrky 342	22.07.2015	30x50g, 8kpl	syötti syöttölaatikkoon	22.07.15 - 20.08.15	rotat rehuvarastossa
Torjunnan kesto voi vaihdella 2-5 viikkoa jyrsijöiden määrästä riippuen, mutta torjuntaa saa jatkaa yhtäjakkoisesti korkeintaan 5 viikkoa. Syöttien jatkuva käyttö on kielletty.					
Navetta-Radar	22.07.2015	2 pulloa		22.07.15 - 30.09.15	kärpäset navetta tiloissa
Sulje ikkunat ja ovet ennen sumuttamista. Ravista tölkkiä huolellisesti ennen käyttöä. Valmistetta sumutetaan 3-4 sekuntia / 30 m ² 80-90 cm:n etäisyydellä pinnoista. Sumutuksen jälkeen käsitelty tila pidetään suljettuna noin 10 minuuttia. Enintään kaksi käsitellyä vuorokaudessa samassa tilassa.					

Markkinat, tuonti ja TSE

Eläintaudit

Jos tuon nautoja, lampaista, vuohia, niiden sukusoluja ja alkioita ulkomailta tai vien niitä ulkomaille, tarkastan että TSE-tauteja koskevat ehdot täyttyvät.

Jos vien nautoja, lampaista, vuohia, niiden sukusoluja ja alkioita ulkomaille, huolehdin siitä, että niiden mukana on asianmukainen kunnaneläinlääkärin myöntämä terveystodistus.

Ilmoitan TSE-taudin epäilystä viipymättä kunnaneläinlääkärille.

Jos viranomaiset määräävät pitopaikalleni rajoituksia TSE-taudin tai sen epäilyn vuoksi, pitopaikassani noudatetaan viranomaisen antamia määräyksiä.

Jos pitopaikassani epäillään tai todetaan TSE-tautia, annan viranomaiselle tarvittavat tiedot taudin alkuperän ja levinneisyyden selvittämiseksi.

Eläinten hyvinvoinnin vaatimuslistat

Valvontaohjeet

TÄYDENTÄVIEN EHTOJEN ELÄINTEN HYVINVOINNIN VAATIMUSLISTAT

Täydentävien ehtojen vaatimukset 2018

[kalkkunat](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2018

[Broileri](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2018

[Hevonen](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2018

[Lammas](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2018

[Munivat kanat](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2018

[Nauta yli 6 kk](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2018

[Sika](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2018

[Vasikka](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2018

[Vuohi](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2018

[Muut tuotantoeläimet](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2018

[Ankat ja hanhet](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2018

[Turkiseläimet](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2018

[Strutsieläimet](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2018

[Peurat](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2018

[Biisoni](#), täydentävien ehtojen vaatimukset 2018

Hautaus, kotiteurastus ja haaskakäyttö

- Kuolleena syntyneet ja luomisjätteet saa haudata
- Hautauskartta (google maps, karttaikkuna, paikkatietoikkuna)
- Itsestään kuolleita, kuolleena syntyneitä, tapettuja ei saa syöttää edes omille koirille
- Kotiteurastusjätteiden mukana pitää toimittaa korvamerkit suljetussa muovipussissa
- Haaskakäyttöön saa laittaa alle 1 vuoden ikäisen naudnan, oltava haaskarekisterissä, ilmoitukset kuukausittain sinne viedyistä eläimistä (lampaista EI saa käyttää haaska-eläiminä)

Raatokeräily

- **Kuolleet tuotantoeläimet**
- Suomi on jaettu tiloilla itsestään kuolleiden ja lopettujen tuotantoeläinten hävittämisen osalta kahteen alueeseen: keräilyalueeseen ja syrjäiseen alueeseen. Sallitut raatojen hävittämistavat riippuvat siitä, kummalla alueella tila sijaitsee.
- Tuottaja voi tilata Honkajoki Oy:n keräilyauton raatonetti.fi - palvelun lomakkeella, automaattisella HELOS IVR - puhelinpalvelulla tai soittamalla Honkajoki Oy:n tilauskeskukseen(<http://www.honkajokioy.fi>). Keräilyauto käy tilalla kolmen arkipäivän sisällä tilauksesta

Lampaiden ja vuohien raatokeräily

1.7.2012 alkaen yli 6 kuukauden ikäisen lampaan tai vuohen keräilyn kokonaishinta on 119,07 €, josta tuottajan osuus on 37,07 € ja valtion osuus 82,00 €. Mikäli samalta tilalta haetaan samalla noutokerralla vähintään kaksi yli kuuden kuukauden ikäisen eläimen raatoa, ensimmäinen raato hinnoitellaan 119,07 € mukaan. **Toinen ja sitä seuraavat** eläinten raadot hinnoitellaan lisäeläiminä 64,16 € mukaan, josta tuottajan osuus on 20,16 € ja valtion 44,00 €. Alle 6 kuukauden ikäiset lampaat ja vuohet kerätään yli 6 kuukauden ikäisen lampaan tai vuohen kanssa kuitenkin veloitusetta

PRO
Agria Etelä-Pohjanmaa

Alla on hinnasto niiden eläinten kohdalta, joille voit tilata noudon raatonetti.fi-palvelussa.

	Hinta	Lisäeläimenä	Lisäeläinhinta
Kotiteurasjäte, lammas	37.07	Kyllä	0
Kotiteurasjäte, nauta	110.34	Kyllä	50.43
Kotiteurasjäte, vuohi	37.07	Kyllä	0
Lammas alle 6 kk	37.07	Kyllä	0
Lammas, yli 6 kk	37.07	Kyllä	20.16
Nauta nuori, alle 6 kk	69.23	Kyllä	50.43
Nauta vastasynt., ilman korvamerk.	69.23	Kyllä	0
Nauta yli 6 kk	110.34	Ei	
Vuohi, alle 6 kk	37.07	Kyllä	0
Vuohi, yli 6 kk	37.07	Kyllä	20.16

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Kuolleena syntyneet eläimet

- Kuolleena syntyneiden tuotantoeläinten raatojen hautaaminen on sallittua koko maassa edellyttäen, että noudatetaan hautaamisesta annettuja säädöksiä. Näiden raatojen osalta koko Suomi on syrjäistä aluetta.
- Kuolleena syntyneiden eläinten hautaamisesta on pidettävä kirjaa. Tieto kuolleena syntyneistä tulee ilmoittaa rekisteriin.

Lanta-aumat

- Kuivalantaa, jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30 %, voit varastoida aumassa työteknisen tai hygieenisen syyn niin vaatiessa. (lanta-analyysi 5v. voimassa)
- Lanta-aumassa varastoinnista ei saa aiheutua vesistön pilaantumista tai sen vaaraa. Varastointi aumassa on aina kielletty pohjavesialueella ja tulvanalaisella alueella.
- Sijoita auma kantavalle peltoalueelle. Jos pelto on kalteva, sijoita auma lähelle pellon yläreunaa. Aumaa ei saa sijoittaa alle 100 metrin etäisyydelle vesistöstä, valtaojasta tai talousvesikaivosta eikä alle viiden metrin etäisyydelle ojasta. Levitä auman pohjalle vähintään 20 cm:n nestettä sitova kerros, esimerkiksi turvetta, ja peitä auma tiiviillä peitteellä.
- Ilmoita kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuivalannan varastoinnista aumassa 14 vuorokautta ennen varastoinnin aloittamista.

Rakenteelliset vaatimukset Lanta ja ruokintapaikat

- Lannan ja pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointitilojen, lantakourujen ja muiden lannan johtamiseen tarkoitettujen rakenteiden tulee olla vesitiiviitä.
- Rakenteiden ja laitteiden tulee olla sellaisia, ettei lannan tai orgaanisten lannoitevalmisteiden siirron, käsittelyn ja varastointitilan tyhjennyksen aikana pääse nesteitä ympäristöön.

Ruokintapaikat

- Pysyvien ruokintapaikkojen tulee olla katettuja ja tiivispohjaisia ja niille kertyvä lanta on poistettava riittävän usein. Kattamisvaatimus ei kuitenkaan koske toiminnallisesti eläinsuojan yhteydessä sijaitsevien ulkotarhojen ja jaloittelualueiden pysyviä ruokintapaikkoja. Pysyvien ruokintapaikkojen tulee olla tiivispohjaisia. (paalihäkki ei ole pysyvä r.paikka)

- Hoida jaloittelualueita siten, ettei pinta- ja pohjavesiin aiheudu ravinne-
päästöjä.

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Hyödynnä maksuttomat Neuvo 2020 -palvelut

Hyödynnä 7 000 euroa
maatilasi kehittämiseen.

- Viljelijällä mahdollisuus saada asiantuntijanäkemyksiä
 - maatilan energiatehokkuuteen
 - kasvinsuojeluun
 - luomuun
 - kilpailukykyyn
 - tuotantoeläimiin
 - terveydenhuoltosuunnitelmiin
 - ympäristöön

N E U V O 2 0 2 0

VARMUUTTA! OPTIMOINTIA! VERKOSTOJA!

Ympäristö

Tuotantoeläimet

Luomu

Kasvinsuojelu

Energia

Maatilojen nykyaikaistaminen ja kilpailukyvyn parantaminen

- Suunnitelma maatilán nykyaikaistamisesta ja kilpailukyvyn parantamisesta
 - Neuvoja tekee tilalla tilannearvion tilán toiminnasta ja sen kannattavuudesta.
 - Neuvoja laatii laskelmat tilán eri kehittámisvaihtoehdoista esim. tuotantosuunnan tai yritysmuodon muutokset.
 - Viljelijä harkitsee, miten tilaansa kehittää.
 - Mahdollinen seurantakäynti
- Neuvontatapahtuma voi olla myös spesifimpi. Tällöin käynnillä keskitytään vain esim. investointiin tai sukupolvenvaihdokseen.
- Erityisen tärkeänä nähdään velkaisten ja taloudellisessa ahdingossa olevien tilojen neuvonta.

en ja ProAgria Keskusten Liiton on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Tilaaminen on helppoa ja vaivatonta

1

Valitse neuvonnan aihe

Mieti yhdessä ProAgrian asiantuntijan kanssa mistä neuvonnan aihealueesta yrityksellesi eniten hyötyä.

2

Asiantuntija hoitaa käytännön asiat

ProAgrian asiantuntija tekee neuvonnan sovitun mukaisesti ja hoitaa kaikki tarvittavat paperiasiat.

3

Ja valmista tuli

Neuvonnan jälkeen tarvitaan vain vahvistus neuvontaan käytetystä ajasta.

Jäikö vielä kehitettävää?

Hyödynnä ProAgrian asiantuntijoita määrärahan puitteissa.

NEUVO 2020
VARMUUTTA!
OPTIMOINTIA!
VERKOSTOJA!

Neuvo 2020 -palvelua tarjoavat ProAgrian asiantuntijat ovat Maaseutuviraston kouluttamia ja hyväksymiä.

Neuvo 2020 -palvelua asiakkaille rahoittaa Maaseuturahasto.

Lue lisää osoitteesta www.proagria.fi/neuvo2020

Neuvojarekisteri:

<http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/neuvoja/neuvo2020/Sivut/default.aspx>

Etelä-Pohj

MAA- JA
KOTITALOUS-
NAISET

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti